

Angajatorul unor șoferi de camioane salariați în transportul internațional rutier este întreprinderea de transport care exercită autoritatea efectivă asupra acestor șoferi, suportă sarcina lor salarială și dispune de puterea efectivă de a-i concedia

În Hotărârea AFMB și alții (C-610/18), pronunțată la 16 iulie 2020, Marea Cameră a Curții a statuat că angajatorul unui șofer pentru transportul internațional rutier, în sensul Regulamentelor nr. 1408/71¹ și nr. 883/2004², este întreprinderea care exercită autoritatea efectivă asupra acestui șofer pentru transportul rutier, suportă, în fapt, sarcina salarială corespunzătoare și dispune de puterea efectivă de a-l concedia, iar nu întreprinderea cu care acest șofer pentru transportul rutier a încheiat un contract de muncă și care este prezentat în mod formal în acest contract drept angajatorul său.

În litigiul principal, AFMB Ltd, o societate cu sediul în Cipru, încheiase cu întreprinderi de transport cu sediul în Țările de Jos convenții în temeiul cărora se angaja, în schimbul plății unui comision, să asigure administrarea camioanelor acestor întreprinderi pe seama și pe riscul acestor întreprinderi. Aceasta încheiase de asemenea contracte de muncă cu șoferi pentru transportul internațional rutier cu reședința în Țările de Jos, potrivit cărora ea era desemnată drept angajatorul lor. Șoferii pentru transportul internațional rutier vizați își exercitau activitatea, pe seama întreprinderilor de transport, în două sau mai multe state membre sau chiar și în unul sau mai multe state ale Asociației Europene a Liberului Schimb (AELS).

AFMB și șoferii contestau decizii ale Raad van bestuur van de Sociale verzekeringsbank (Consiliul de administrație al Băncii Asigurărilor Sociale, Țările de Jos) (denumit în continuare „Svb”), în temeiul cărora legislația neerlandeză în materie de securitate socială era declarată aplicabilă acestor șoferi. Astfel, pentru Svb, numai întreprinderile de transport cu sediul în Țările de Jos trebuiau să fie calificate drept angajatori ai acestor șoferi, astfel încât legislația neerlandeză era aplicabilă, în timp ce AFMB și șoferii considerau că AFMB trebuia calificată drept angajator și că, în măsura în care sediul său social se află în Cipru, legislația cipriotă era aplicabilă.

În acest context, instanța de trimitere, subliniind importanța decisivă a acestei chestiuni pentru stabilirea legislației naționale privind securitatea socială aplicabile, a solicitat Curții să aducă clarificări cu privire la stabilirea celui care, dintre întreprinderile de transport și AFMB, trebuie considerat „angajatorul” șoferilor vizați. Astfel, în temeiul Regulamentelor nr. 1408/71 și nr. 883/2004, persoanele precum șoferii în cauză, care își desfășoară activitatea în două sau mai multe state membre, fără a fi încadrate în principal pe teritoriul statului membru în care au

¹ Regulamentul (CEE) nr. 1408/71 al Consiliului din 14 iunie 1971 privind aplicarea regimurilor de securitate socială în raport cu lucrătorii salariați și cu membrii familiilor lor care se deplasează în cadrul Comunității (JO 1971, L 49, p. 2), în versiunea sa modificată și actualizată prin Regulamentul (CE) nr. 118/97 al Consiliului din 2 decembrie 1996 (JO 1997, L 28, p. 1, Ediție specială, 05/vol. 4, p. 35), astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (CE) nr. 631/2004 al Parlamentului European și al Consiliului din 31 martie 2004 (JO 2004, L 100, p. 1, Ediție specială, 05/vol. 7, p. 32), și în special articolul 14 alineatul (2) litera (a) din acesta (denumit în continuare „Regulamentul nr. 1408/71”).

² Regulamentul (CE) nr. 883/2004 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 aprilie 2004 privind coordonarea sistemelor de securitate socială, astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (UE) nr. 465/2012 al Parlamentului European și al Consiliului din 22 mai 2012 (JO 2012, L 149, p. 4) și în special articolul 13 alineatul (1) litera (b) din acesta.

reședința, se supun, în materie de securitate socială, legislației statului membru în care este situat sediul sau locul de desfășurare a activității angajatorului.

Curtea a observat mai întâi că Regulamentele nr. 1408/71 și nr. 883/2004 nu efectuează, pentru a stabili semnificația noțiunilor de „angajator” și de „personal”, nicio trimitere la legislațiile sau la practicile naționale. Prin urmare, se impune o interpretare autonomă și uniformă a acestor noțiuni, care să țină seama nu numai de termenii acestora, ci și de contextul dispozițiilor relevante și de obiectivul urmărit de reglementarea în cauză.

În ceea ce privește termenii utilizați și contextul, Curtea a arătat, pe de o parte, că relația dintre un „angajator” și „personalul” său implică existența unei legături de subordonare între aceștia. Pe de altă parte, aceasta a subliniat că este necesar să se țină seama de situația obiectivă în care se află lucrătorul salariat vizat și de ansamblul împrejurărilor încadrării sale în muncă. În această privință, deși încheierea unui contract de muncă poate fi un indicator al existenței unei legături de subordonare, această împrejurare nu poate, prin ea însăși, să permită să se concluzioneze în mod decisiv în sensul existenței unei asemenea legături. Astfel, trebuie avute în vedere nu numai informațiile conținute în mod formal în contractul de muncă, ci și modul în care sunt executate în practică obligațiile care revin atât lucrătorului, cât și întreprinderii în discuție. Prin urmare, oricare ar fi modul de redactare a documentelor contractuale, este necesar să se identifice entitatea sub autoritatea efectivă a căreia este plasat lucrătorul, căreia îi revine, în fapt, sarcina salarială corespunzătoare și care dispune de puterea efectivă de a concedia acest lucrător.

Potrivit Curții, o interpretare care ar fi întemeiată numai pe considerații de formă, precum încheierea unui contract de muncă, ar echivala cu a permite întreprinderilor să deplaseze locul care trebuie reținut ca relevant în vederea stabilirii legislației naționale aplicabile privind securitatea socială, fără ca o asemenea deplasare să se înscrie, în realitate, în obiectivul urmărit de Regulamentele nr. 1408/71 și nr. 883/2004, care constă în garantarea exercitării efective a liberei circulații a lucrătorilor. Arătând că sistemul instituit de aceste regulamente urmărește, desigur, numai să favorizeze coordonarea legislațiilor naționale în materie de securitate socială, Curtea apreciază totuși că obiectivul pe care îl urmăresc ar risca să fie compromis dacă interpretarea reținută ar echivala cu a facilita posibilitatea întreprinderilor de a folosi aranjamente pur artificiale pentru a utiliza reglementarea Uniunii cu unicul scop de a profita de diferențele care există între regimurile naționale.

În speță, Curtea a constatat că șoferii par să fie membrii ai personalului întreprinderilor de transport și să aibă aceste întreprinderi drept angajatori, astfel încât se pare că le este aplicabilă legislația neerlandeză privind securitatea socială, aspect a cărui verificare revine însă instanței de trimitere. Astfel, acești șoferi, înainte de încheierea contractelor de muncă cu AFMB, fuseseră aleși de înseși întreprinderile de transport și și-au desfășurat activitatea, după încheierea contractelor menționate, pe seama și pe riscul acestor întreprinderi. În plus, sarcina efectivă a salariilor acestora era suportată, prin intermediul comisionului plătit AFMB, de întreprinderile de transport. În sfârșit, întreprinderile de transport păreau să dispună de puterea efectivă de concediere, iar o parte dintre șoferi erau, anterior încheierii contractelor de muncă cu AFMB, deja salariați ai acestor întreprinderi.

MENȚIUNE: Trimiterea preliminară permite instanțelor din statele membre ca, în cadrul unui litigiu cu care sunt sesizate, să adreseze Curții întrebări cu privire la interpretarea dreptului Uniunii sau la validitatea unui act al Uniunii. Curtea nu soluționează litigiul național. Este de competența instanței naționale să soluționeze cauza conform deciziei Curții. Această decizie este obligatorie, în egală măsură, pentru celelalte instanțe naționale care sunt sesizate cu o problemă similară.

Document neoficial, destinat presei, care nu angajează răspunderea Curții de Justiție.

[Textul integral](#) al hotărârii se publică pe site-ul CURIA în ziua pronunțării.

Persoana de contact pentru presă: Corina-Gabriela Socoliuc ☎ (+352) 4303 4293